

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ

ΒΑΘΜΟΣ:

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2013-2014

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2014

Μάθημα: ΙΣΤΟΡΙΑ

Διάρκεια: 2 ώρες

Τάξη : Β΄ Γυμνασίου

Ημερ.: 04/06/2014

Ονοματεπώνυμο μαθητή / τριας :

Τμήμα : Αριθμός :

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από έξι (6) σελίδες.

- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τα μέρη Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄. Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη.
- Να γράψετε τις απαντήσεις στα φύλλα εξέτασης που σας δόθηκαν.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

1. α) Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τους όρους της στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα, τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της στήλης Β΄.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στη στήλη Β περισεύει ένα σημείο.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
Α. Ηράκλειος	1. Στάση του Νίκα
Β. Απόστολος Βαρνάβας	2. Εικονομαχία
Γ. Ιουστινιανός	3. Ακάθιστος Ύμνος
Δ. Λέων Γ΄ Ίσαυρος	4. Μυριοκέφαλο Φρυγίας
	5. Ιδρυτής Εκκλησίας της Κύπρου

(Μον. 4 x 0,5 = 2)

β) Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι «ΟΡΘΟ» ή «ΛΑΘΟΣ».
Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση και δίπλα εάν είναι «ΟΡΘΟ» ή «ΛΑΘΟΣ».

1. Το «Κοινόν των Κυπρίων» ήταν μια παγκύπρια θρησκευτική οργάνωση.
2. Οι Αιρέσεις ήταν σύμφωνες με τις αποφάσεις των Οικουμενικών Συνόδων.
3. Οι αρχιτέκτονες της Αγίας Σοφίας ήταν ο Φώτιος και ο Μιχαήλ Κηρουλάριος.
4. Το ακριτικό τραγούδι εξυμνούσε τα κατορθώματα των ακριτών του Βυζαντίου.

(Μον. 4 x 0,5 = 2)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις δύο (2). Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω :

- α) Εικονομαχία
- β) Θέματα
- γ) Εγίρα

(Μον. 3 x 1 = 3)

2. α) Να γράψετε δύο (2) διοικητικά μέτρα που πήρε ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος για να ανορθώσει το κράτος του που κλονιζόταν.

(Μον. 2 x 0,5 = 1)

β) Να αναφέρετε δύο (2) λόγους για τους οποίους ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος μετέφερε την πρωτεύουσα του κράτους του στην Κωνσταντινούπολη.

(Μον. 2 x 0,5 = 1)

γ) Να γράψετε τι γνωρίζετε για το Διάταγμα των Μεδιολάνων και τι όριζε.

(Μον. 1)

3. α) Να εξηγήσετε ποιοι ήταν οι «Δυνατοί» στο Βυζάντιο.

(Μον. 1)

β) Να εξηγήσετε για ποιους αποτελούσαν απειλή και γιατί;

(Μον. 1,5)

γ) Να γράψετε τι γνωρίζετε για το «αλληλέγγυον».

(Μον. 0,5)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις δύο (2). Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1.

Στον Τριβωνιανό ο Ιουστινιανός βρήκε τον μόνο κατάλληλο άνθρωπο για να πραγματοποιήσει ένα παλιό του όνειρο: την επανακωδικοποίηση των ρωμαϊκών νόμων, την αφαίρεση όλων των επαναλήψεων και των αντιφάσεων, την εξασφάλιση του ότι δε θα υπήρχε τίποτε ασυμβίβαστο με τη χριστιανική διδασκαλία, καθώς και την αντικατάσταση της σύγχυσης και του χάους με τη διαφάνεια και την ακρίβεια.

J.J.Norwich, Σύντομη Ιστορία του Βυζαντίου, εκδ.Γκοβόστη

Αφού μελετήσετε προσεκτικά την πιο πάνω ιστορική πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

α) Να γράψετε δύο (2) λόγους για τους οποίους ο Ιουστινιανός αναθεώρησε και κωδικοποίησε το Ρωμαϊκό Δίκαιο.

(Μον. 2 x 0,5 = 1)

β) Να αναφέρετε και να εξηγήσετε δύο (2) νομοθετικά έργα του Ιουστινιανού.

(Μον. 2 x 0,5 = 1)

γ) Να αναφέρετε δύο (2) ενέργειες στις οποίες προέβηκε ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός στη θρησκευτική πολιτική του.

(Μον. 2 x 0,5 = 1)

2.

«Επιπροσθέτως παραχωρούμε στους Βενετούς τα εργαστήρια μαζί με τους επάνω ορόφους που βρίσκονται στη συνοικία του Περάματος (σημείο επιβίβασης για τη συνοικία του Γαλατά), που εκτείνεται από την Εβραϊκή Πύλη (Τσιφούτ – Καπού) ως την Πύλη της Βίγλας (Οντούν – Καπί), όπου ζουν Βενετοί και Έλληνες και [τους παραχωρούμε] τρεις σκάλες που καταλήγουν σ' αυτή την περιοχή [...].

Δίνεται επίσης στους Βενετούς το δικαίωμα να κάνουν εμπόριο με κάθε λογής εμπορεύματα σ' όλα τα μέρη της Ρωμανίας, γύρω από τη μεγάλη Λαοδίκεια, την Αντιόχεια, τη Μάτιστρα, τα Άδανα, την Ταρσό, την Αττάλεια, τη Στρόβιλο, τη Χίο, τον Θεολόγο (= Έφεσος), την Αθήνα [...] τη Θεσσαλονίκη, την Ανδριανούπολη και την ίδια την Μεγαλόπολη (=Κωνσταντινούπολη) και γενικά όλα τα μέρη που είναι κάτω από την εξουσία της ευσεβούς και ελεήμονος Εξοχότητάς μας, χωρίς να πληρώνουν εντελώς τίποτε για τις δραστηριότητές τους, δηλαδή το κομμέρκιον και τους άλλους δασμούς που μπαίνουν στο δημόσιο ταμείο [...] και τους άλλους εμπορικούς δασμούς.

Σε όλους αυτούς τους τόπους η αυτοκρατορική μου εξουσία τους δίνει το δικαίωμα να μη δέχονται οποιοδήποτε έλεγχο».

G.J.Fr. Tafel -G . M. Thomas
Βιέννη 1856, 51-53

Αφού μελετήσετε προσεκτικά την πιο πάνω ιστορική πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

α) Να εξηγήσετε τι ήταν το Χρυσόβουλο του 1082 μ.Χ. .

(Μον. 1)

β) Να γράψετε δύο (2) εμπορικά προνόμια που παραχώρησαν οι Βυζαντινοί στους Βενετούς.

(Μον. 2 x 0,5 = 1)

γ) Να γράψετε δύο (2) συνέπειες που είχε η παραχώρηση των εμπορικών προνομίων.

(Μον. 2 x 0,5 = 1)

3.

Ο αυτοκράτορας ξεκίνησε για την εκστρατεία βιαστικά, με στρατό που δεν άρμοζε σε αυτοκράτορα των Ρωμαίων αλλά ήταν χαρακτηριστικός των καιρών, αφού αποτελούνταν από Βουλγάρους, Ούζους και άλλους ξένους που έτυχε να βρίσκονται εκεί, όπως Φράγκους και Βάραγγους. Όλοι αυτοί [...] δεν ήταν παρά λίγοι άντρες τσακισμένοι από τη φτώχεια και το άγχος και άοπλοι [...].

Επειδή για πολλά χρόνια κανένας αυτοκράτορας δεν είχε επιχειρήσει εκστρατεία, οι στρατιώτες ήταν άσχετοι και άχρηστοι και στερημένοι από μισθό και τις συνηθισμένες προμήθειες. Ήταν δειλοί και φυγόμαχοι και φαίνονταν ανίκανοι για οποιαδήποτε γενναία πράξη [...]. Αντίθετα οι στρατιώτες του εχθρού ήταν τολμηροί, επίμονοι, πεπειραμένοι και γενικά κατάλληλοι για πόλεμο.

Κεδρηνός II, 668-669.

Αφού μελετήσετε προσεκτικά την πιο πάνω ιστορική πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

α) Να γράψετε δύο (2) μέτρα αποστρατικοποίησης της Δυναστείας των Κομνηνών, που οδήγησαν στη στρατιωτική εξασθένηση και παρακμή.

(Μον. 2 x 0,25 = 0,5)

β) Να αναφέρετε ποιος ήταν ο αντίπαλος λαός του Βυζαντίου στη μάχη του Ματζικέρτ και τι αποτέλεσμα είχε η μάχη.

(Μον. 2 x 0,25 = 0,5)

γ) Να γράψετε τρία (3) μειονεκτήματα – αδυναμίες που οδήγησαν στο συγκεκριμένο αποτέλεσμα και ένα (1) πλεονέκτημα του αντιπάλου.

(Μον. 4 x 0,5 = 2)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις δύο (2). Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1. Αφού μελετήσετε προσεκτικά την παρακάτω ιστορική πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

Η μεγάλη ανομβρία

"Ο μέγας Κωνσταντίνος μετά το βαπτιστήναι είπεν ότι η δική μας χώρα η Κύπρος έμεινεν χωρίς τιναν χρόνους λς' (χωρίς κανένα κάτοικο 36 χρόνια), διατί εγένην πείνα μεγάλη απού αβροχίαν, και ούλη η σπορά εχάθηκεν και η πείνα εγένην μεγάλη, και ούλα τα νερά των βρύσων εξεράναν, και επηγαίνναν οι άνθρωποι απού τόπον εις τόπον με τα κτηνά τους να εύρουν νερόν, να ζήσουν και τα κτηνά τους και ούλα εστεγνώσαν, και λάκκοι και βρύσες, και αφήκαν την πανθαύμαστην Κύπρον."

(Λεόντιος Μαχαιράς - Εξήγησις της γλυκειάς χώρας Κύπρου, η οποία λέγεται Κρόνακα τουτέστιν χρονικόν σελ. 4, εκδόσεις Φιλόκυρος, 1982).

- α) Ποια δεινά μάστιζαν την Κύπρο, όταν η Αγία Ελένη έφθασε στο νησί;

(Μον. 1)

- β) Πώς βοήθησε η παρουσία της στην αναζωογόνηση του νησιού και ποια υπήρξε η δράση της;

(Μον. 1)

2. Αφού μελετήσετε προσεκτικά την παρακάτω ιστορική πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

«Ο βασιλεύς ετίμησεν αυτόν και τους διαδόχους του, να φέρωσι μανδύαν ερυθρόν, βασιλικόν ένδυμα εν ταις εκκλησιαστικαίς τελεταίς, σκήπτρον αντί ράβδου ποιμαντικής, και να υπογράφωνται εφ' όσον εις στον Αρχιεπισκοπικόν θρόνον ευρίσκονται μετά κυνναβάρεως, ήτοι διά γραμμάτων ερυθρών»

Αρχιμανδρίτου Κυπριανού, Χρονολογική Ιστορία της Νήσου Κύπρου, σελ. 49, έκδοση β', 1902

- α) Να αναφέρετε το όραμα του Αρχιεπισκόπου της Κύπρου Ανθέμιου και να εξηγήσετε πώς αυτό συνδέεται με την παραχώρηση του Αυτοκέφαλου της Εκκλησίας της Κύπρου.

(Μον. 0,75)

- β) Να καταγράψετε τα τρία (3) αυτοκρατορικά προνόμια που παραχώρησε ο αυτοκράτορας Ζήνωνας στον Αρχιεπίσκοπο Ανθέμιο και τους διαδόχους του.

(Μον. 3 x 0,25 = 0,75)

- γ) Να εξηγήσετε ποια ήταν η σημασία του Αυτοκέφαλου για την Εκκλησία της Κύπρου.

(Μον. 0,5)

3. α) Να γράψετε δύο (2) αίτια της κατάληψης της Κύπρου από τους Άραβες.

(Μον. 2 x 0,5 = 1)

β) Να εξηγήσετε τι ήταν το» Καθεστώς Συγκυριαρχίας» και τι όριζε.

(Μον. 1)

Ο Διευθυντής

Παπαντωνίου Ιάκωβος